

Νικόλαος Παύλου

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ
ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΤΗΣ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

Στο νέο
Πρόγραμμα
Σπουδών
μου
αρέσει...

Το νέο
πρόγραμμα
σπουδών θα
με
βοηθήσει....

Πιστεύω για
το νέο
Πρόγραμμα
Σπουδών....
...

Τι περιμένω
από το νέο
Πρόγραμμα
Σπουδών....

Η διαφάνεια 2στηρίχτηκε
στο:
Γ. Στριλιγκάς, Χρήση του ΠΣ
στα Θρησκευτικά
Δημοτικού – Γυμνασίου
Το ΠΣ ως εργαλείο
προγραμματισμού και
σχεδιασμού
σε Δημοτικό - Γυμνάσιο

Κύρια έγγραφα & υλικά

- Πρόγραμμα Σπουδών
- Οδηγός Εκπαιδευτικού
- Οδηγίες Εφαρμογής
- Διδακτικές Οδηγίες
- Διδακτικό Υλικό
- Ιστότοπος

Πηγή διαφάνειας:

Γ. Στριλιγκάς, Χρήση του ΠΣ στα Θρησκευτικά

Δημοτικού – Γυμνασίου

Το ΠΣ ως εργαλείο προγραμματισμού και σχεδιασμού

σε Δημοτικό - Γυμνάσιο

Όλα τα παραπάνω βρίσκονται στην ιστοσελίδα του ΙΕΠ (<http://www.iep.edu.gr/el/>)
στην ενότητα Θρησκευτικά (<http://www.iep.edu.gr/el/thriskeftika>)

Δημοτικό - Ο κόσμος της θρησκείας

Εδώ προσεγγίζεται η θρησκεία αυτή καθαυτή· δηλαδή, πρόκειται για μια σταδιακή χαρτογράφηση και αναγνώριση των βασικών εξωτερικών χαρακτηριστικών της. Στη βαθμίδα αυτή παρέχονται αφηγηματικά στοιχεία γύρω από τα πρόσωπα, τα έθιμα, τα σύμβολα, τις παραδόσεις, την ιστορία, τα μνημεία, την κοινωνική και πολιτιστική ζωή των θρησκευτικών παραδόσεων. Η πορεία αυτή έχει ως αφετηρία την Ορθόδοξη θρησκευτική παράδοση, δηλαδή, την παράδοση του τόπου μας και κατόπιν προσανατολίζεται στον θρησκευτικό ορίζοντα των εγγύτερων μονοθεϊστικών θρησκειών και εν συνεχεία ορισμένων στοιχείων από τις ανατολικές θρησκείες. Ειδικότερα στην Γ' και Δ' τάξη το μάθημα οφείλει να αξιοποιεί τα ενδιαφέροντα, τις προσλαμβάνουσες έννοιες, παραστάσεις και εικόνες των παιδιών, να έχει παιγνιώδη και συμμετοχικό χαρακτήρα και να αφουγκράζεται τα ερωτήματα αυτής της κρίσιμης ηλικίας στην πρώτη και καθοριστική επαφή της με τη σχολική θρησκευτική αγωγή. Γι' αυτό παρουσιάζονται κατ' αρχάς τα εξωτερικά στοιχεία που προαναφέραμε (σύμβολα, έθιμα κλπ.). Το ίδιο ισχύει εν μέρει και στις δύο τελευταίες τάξεις του Δημοτικού. Η αξιοποίηση βασικών στοιχείων της προεφηβικής αυτής ηλικίας, όπως η κατανόηση του χρόνου, της ευθύνης, η σημασία των σχέσεων και των κανόνων, η αίσθηση του χώρου κ.ά., διευκολύνει την ανακάλυψη και προσέγγιση κειμένων, μνημείων, προσώπων, τόπων και γεγονότων. Εδώ, όμως, και πάντα στη λογική υιοθέτησης της σπειροειδούς διάταξης της ύλης, προστίθενται κατάλληλα προσαρμοσμένα για τη βαθμίδα αυτή και ορισμένα στοιχεία και περιεχόμενα από τις θεματικές ενότητες του Γυμνασίου ως ολοκλήρωση του Δημοτικού, αλλά και ως εισαγωγή σε πιο συγκροτημένες θεματικές περιοχές που θα ακολουθήσουν στην επόμενη βαθμίδα. Έτσι, δίνεται μια σπειροειδής παρουσίαση στοιχείων και θεμάτων ανάλογα με την ηλικιακή ανάπτυξη των μαθητών.

α. Το Πρόγραμμα Σπουδών στα Θρησκευτικά Δημοτικού - Γυμνασίου χαρακτηρίζεται ως Πρόγραμμα Διαδικασίας, επειδή ο ίδιος ο εκπαιδευτικός διαμορφώνει το διδακτικό του έργο κάνοντας επιλογές από το Πρόγραμμα Σπουδών ανάλογα με το μαθητικό δυναμικό και τις ανάγκες του. Δίνει έμφαση στις διδακτικές διαδικασίες μέσα από τις οποίες προσεγγίζονται τα βασικά θέματα και σύμφωνα με την προσδοκώμενη μάθηση. Κάθε σχεδιασμός μαθήματος από τον/την εκπαιδευτικό αρχίζει από το ΠΣ και όσα περιλαμβάνει κάθε Θεματική Ενότητα.

Γενικοί σκοποί και προσανατολισμοί του ΜτΘ στο Δημοτικό και στο Γυμνάσιο

1. Να οικοδομήσει ένα στιβαρό μορφωτικό πλαίσιο/πεδίο γνώσης και κατανόησης του Χριστιανισμού και της Ορθοδοξίας, ως πνευματικής και πολιτισμικής παράδοσης της Ελλάδας και της Ευρώπης αλλά και ως ζωντανής πηγής έμπνευσης, πίστης, ηθικής και νοηματοδότησης: για τον κόσμο και τον άνθρωπο, τη ζωή και την ιστορία.
2. Να παρέχει στους μαθητές, ανεξάρτητα από την προσωπική τους θρησκευτική τοποθέτηση, ικανοποιητική κατάρτιση για τη φύση και τον ρόλο του θρησκευτικού φαινομένου, στο σύνολό του και στις επιμέρους εκφάνσεις του, δηλαδή τις μεγάλες και ζωντανές θρησκείες του κόσμου, εφόσον θεωρούνται πηγές πίστης, πολιτισμού και ηθικού τρόπου ζωής.
3. Να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις και να προσφέρει τις ευκαιρίες, ώστε οι μαθητές να αναπτύξουν ικανότητες και επάρκειες –αλλά και διαθέσεις και στάσεις– που χαρακτηρίζουν τον θρησκευτικά εγγράμματο άνθρωπο, καλλιεργώντας παράλληλα την ηθική και κοινωνική του ευαισθησία.
4. Να συντελέσει στη γνωριμία, στην κριτική κατανόηση, στον σεβασμό και στον διάλογο μεταξύ ανθρώπων με διαφορετικές απόψεις, αντιλήψεις ή δεσμεύσεις πάνω σε ζητήματα πίστης και ηθικού προσανατολισμού.
5. Να συνεισφέρει δημιουργικά στον ελεύθερο και υπεύθυνο αυτοπροσδιορισμό της προσωπικής ταυτότητας των μαθητών, καθώς και στην ολόπλευρη (θρησκευτική, γνωστική, πνευματική, κοινωνική, ηθική, ψυχολογική, αισθητική και δημιουργική) ανάπτυξή τους, μέσα από την αναζήτηση του νοήματος και την υπαρξιακή αναμέτρηση με την πολυπλοκότητα του μυστηρίου της ζωής.

Πρόγραμμα Σπουδών στα Θρησκευτικά Δημοτικού

Ο κόσμος της θρησκείας

Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ: Ανακαλύπτουμε εικόνες, πρόσωπα και ιστορίες (56 ώρες)	Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ: Ανακαλύπτουμε εικόνες, πρόσωπα και ιστορίες (56 ώρες)	Ε' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ: Ανακαλύπτουμε κείμενα, μνημεία, τόπους και γεγονότα (30 ώρες)	ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ: Ανακαλύπτουμε κείμενα, μνημεία, τόπους και γεγονότα (30 ώρες)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ζούμε μαζί (3 ώρες) 2. Θρησκευτικές γεωγραφίες: Μέρη γεμάτες χαρά και σημασίες (3 ώρες) 3. Κυριακή: Μια σημαντική ημέρα της εβδομάδας (3 ώρες) 4. Τα Χριστούγεννα. Ο Θεός γίνεται άνθρωπος (4 ώρες) 5. Τα παιδιά: Η χαρά και η αλιεία του κόσμου (3 ώρες) 6. Ποιος είναι ο Ιησούς Χριστός; (4 ώρες) 7. «Χριστός Ανάστη»: Γιορτάζοντας το χριστιανικό Πάσχα (4 ώρες) 8. Ο κόσμος μας, ένα σταλίδι. (4 ώρες)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Όταν οι άνθρωποι προσεύχονται. (3 ώρες) 2. Παναγία, η Μητέρα του Χριστού (3 ώρες) 3. Σπουδαία «παιδιά» (4 ώρες) 4. Όλοι ίδιοι, όλοι διαφορετικοί (5 ώρες) 5. Ιεραί τόποι και ιερές πορείες (5 ώρες) 6. Χριστιανοί άγιοι και ιερά πρόσωπα άλλων θρησκειών (4 ώρες) 7. Ιερά βιβλία (4 ώρες)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Μαθητές και δασκάλοι (3 ώρες) 2. Συμπόρευση με όρα και κανόνες (2 ώρες) 3. Προχωράμε αλλάζοντας (3 ώρες) 4. Προφήτες της Βίβλου: Κλήση για ματάνια και αναγγελία του ερχομού του Μεσσία (2 ώρες) 5. Η Εκκλησία του Χριστού μπαίνει στην ιστορία (2 ώρες) 6. Αποστολές για την «καλή είδηση» (2 ώρες) 7. Ανακαλύπτοντας τα κείμενα της Καινής Διαθήκης (1 ώρα)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Οι πρώτοι Χριστιανοί: Δυσκολίες και περιπέτειες (2 ώρες) 2. Διωγμοί και εξόριση του Χριστιανισμού. Πρόσωπα και μαρτυρίες (2 ώρες) 3. Η Αγία Γραφή, ένα ιστορικό και διαχρονικό βιβλίο (2 ώρες) 4. Η Βαία Ευχαριστία: Πηγή και κορύφωση της ζωής της Εκκλησίας (3 ώρες) 5. Από τους Χριστιανούς της χώρας μας στους Χριστιανούς του κόσμου (2 ώρες) 6. Θρησκείες στη χώρα μας (2 ώρες) 7. Μνημεία και τόποι χριστιανικής λατρείας: Αποτυπώσεις της πίσης (2 ώρες)

Ε΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ:

Ανακαλύπτουμε κείμενα, μνημεία, τόπους και γεγονότα(30 ώρες)

1. Μαθητές και δάσκαλοι
(3 δώρα)
2. Συμπόρευση με όρια και κανόνες
(2 δώρα)
3. Προχωράμε αλλάζοντας
(3 δώρα)
4. Προφήτες της Βίβλου: Κλήση για μετάνοια και αναγγελία του ερχομού του Μεσσία
(2 δώρα)
5. Η Εκκλησία του Χριστού μπαίνει στην ιστορία
(2 δώρα)
6. Αποστολές για την «καλή είδηση»
(2 δώρα)
7. Ανακαλύπτοντας τα κείμενα της Καινής Διαθήκης
(1 δώρο)

ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ:

Ανακαλύπτουμε κείμενα, μνημεία, τόπους και γεγονότα (30 ώρες)

1. Οι πρώτοι Χριστιανοί:

Δυσκολίες και

περιπέτειες

(2 δίωρα)

2. Διωγμοί και εξάπλωση

του Χριστιανισμού.

Πρόσωπα και

μαρτυρίες

(2 δίωρα)

3. Η Αγία Γραφή, ένα

ιστορικό

και διαχρονικό βιβλίο

(2 δίωρα)

4. Η Θεία Ευχαριστία:
Πηγή και κορύφωση
της ζωής της Εκκλησίας
(3 δώρα)

5. Από τους Χριστιανούς
της χώρας μας στους
Χριστιανούς του
κόσμου
(2 δώρα)

6. Θρησκείες στη χώρα
μας
(2 δώρα)

7. Μνημεία και τόποι
χριστιανικής λατρείας:
Αποτυπώσεις της
πίστης
(2 δώρα)

Α΄ Κύκλος (Γ΄ & Δ΄ τάξη Δημοτικού)

Ανακαλύπτουμε εικόνες, πρόσωπα και ιστορίες

- **Βασικός σκοπός** του Α΄ κύκλου είναι η εισαγωγή των μαθητών σε μια πρώτη γνωριμία και εξοικείωση με τον κόσμο της θρησκείας, κυρίως του Χριστιανισμού, ώστε να προσεγγίσουν τόσο την εξωτερική-συμβολική έκφρασή του όσο και – σε ένα πρώτο επίπεδο - την εσωτερική και ιδιαίτερη ποιότητα της λειτουργίας του. Οι θεματικές ενότητες οργανώνονται πάνω σε σταδιακά διευρυνόμενη επαλληλία, με επίκεντρο την Ορθόδοξη παράδοση και στοιχειώδεις αναφορές στην ευρύτερη Χριστιανική, τις δύο μονοθεϊστικές - αβρααμικές παραδόσεις (τον Ιουδαϊσμό και το Ισλάμ), καθώς και άλλες θρησκείες του κόσμου. Επιπλέον, τα ζητήματα συνδέονται με τις εμπειρίες των μαθητών από τη σχολική και οικογενειακή ζωή. Οι πληροφορίες για άλλες θρησκείες, θα αναδειχθούν με βάση τις ιδιαιτερότητες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών και μέσα στη συνάφεια των υπό επεξεργασία θεμάτων, χωρίς να συγχέονται τα χαρακτηριστικά των διαφόρων θρησκειών μεταξύ τους.

Γ' Δημοτικού Γενικοί στόχοι της τάξης

- *Οι μαθητές εμπυχώνονται και καθοδηγούνται:*
- να εξοικειωθούν με σύμβολα, εικόνες, γιορτές (Κυριακή, Χριστούγεννα, Πρωτοχρονιά, Πάσχα), τελετουργίες και έθιμα της Ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης και να αναγνωρίσουν τον ρόλο τους στη ζωή των ανθρώπων και των κοινοτήτων
- να γνωρίσουν βιβλικές αφηγήσεις και θρησκευτικές ιστορίες και να τις αναπλαισιώσουν συνδέοντάς τες με τις εμπειρίες τους από την οικογενειακή και σχολική ζωή
- να προσεγγίσουν –σε ένα πρώτο επίπεδο- το πρόσωπο του Ιησού Χριστού και να συναισθανθούν τη σημασία που έχει για τους χριστιανούς να γνωρίσουν σύμβολα, εικόνες, γιορτές, ειδικές μέρες, τελετουργίες και έθιμα άλλων θρησκειών και να ανακαλύψουν τη σχέση τους με τη ζωή των πιστών και των κοινοτήτων.
- να συνειδητοποιήσουν την ύπαρξη διαφορετικών μορφών θρησκευτικής έκφρασης (στην τάξη, στο σχολείο, στη γειτονιά, στην πόλη, στη χώρα, στον κόσμο)
- να προσεγγίσουν αξίες του Χριστιανισμού που συμβάλλουν στην ανακαίνιση και μεταμόρφωση της ζωής και του κόσμου (αγάπη, προσφορά, αλληλεγγύη, θυσία, χαρά, ελπίδα, συμφιλίωση με την κτίση)
- να αρχίσουν να διαμορφώνουν στάσεις αποδοχής, επικοινωνίας και σεβασμού προς τον θρησκευτικά και πολιτισμικά «άλλο»
- να αναπτύξουν ενδιαφέρον και θετική στάση γύρω από τα ζητήματα πίστης και θρησκείας
- να εκπαιδευτούν στην παρατήρηση και την επεξεργασία των έργων τέχνης
- να καλλιεργήσουν ικανότητες/δεξιότητες παρατήρησης, ενσυναίσθησης, επικοινωνίας

Δ' Δημοτικού
Γενικοί στόχοι της τάξης

- *Οι μαθητές εμπυχώνονται και καθοδηγούνται:*
- να γνωρίσουν βιβλικές αφηγήσεις και θρησκευτικές ιστορίες, τις οποίες να συνδέσουν με τις προσωπικές τους εμπειρίες και βιώματα
- να επεξεργαστούν –σε ένα πρώτο επίπεδο– βασικές όψεις και θέματα του Χριστιανισμού και επιπρόσθετα άλλων θρησκειών (προσευχή, ιεροί τόποι και προσκυνήματα, λατρεία, ηθικές αξίες) και να διακρίνουν τη σημασία τους για τη ζωή των ανθρώπων και του κόσμου
- να προσεγγίσουν τη ζωή βιβλικών πρόσωπων (Αβραάμ, Ισαάκ, Μωυσής, Δαβίδ, τρεις Παίδες, Παναγία, Πρόδρομος) και χριστιανών Αγίων (Γεώργιος, Δημήτριος, Νικόλαος, Μάμας, Λυδία Φιλιππησία, π. Νικόλαος Πλανάς κ.ά.), καθώς και δασκάλων και ιερών προσώπων από άλλες θρησκευτικές παραδόσεις
- να εξοικειωθούν με γιορτές (Ευαγγελισμός, Ζωοδόχος Πηγή, Κοίμηση Θεοτόκου, Θεοφάνια), Μυστήρια (Βάπτισμα, Χρίσμα, Θεία Ευχαριστία), εικόνες, τελετουργίες και έθιμα της Ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης και να αντιληφθούν τον ρόλο τους στη ζωή των ανθρώπων και των κοινοτήτων.
- να ανακαλύψουν την εξέχουσα θέση της Βίβλου στη ζωή των Χριστιανών και να αναγνωρίσουν την ύπαρξη ιερών κειμένων και σε άλλες θρησκείες να γνωρίσουν ιερές τελετές και έθιμα και να αποκρυπτογραφήσουν σύμβολα άλλων θρησκειών
- να αναγνωρίσουν ιερούς τόπους, μνημεία και έργα τέχνης χριστιανικών ομολογιών και θρησκευτικών παραδόσεων
- να διαμορφώσουν στάσεις αποδοχής, επικοινωνίας και σεβασμού προς τον θρησκευτικά και πολιτιστικά «άλλο»
- να αναπτύξουν ενδιαφέρον και ερευνητική διάθεση γύρω από ζητήματα πίστης και θρησκείας
- να καλλιεργήσουν ικανότητες/δεξιότητες παρατήρησης, ενσυναίσθησης, επικοινωνίας, διαλόγου, συνεργασίας και δημιουργικής έκφρασης γύρω από τα θρησκευτικά ζητήματα.

Β' Κύκλος (Ε' & ΣΤ' τάξη Δημοτικού)

Ανακαλύπτουμε κείμενα, μνημεία, τόπους και γεγονότα

- **Βασικός σκοπός** της διδασκαλίας του ΜτΘ στον Β' κύκλο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης είναι οι μαθητές να προσεγγίσουν και να κατανοήσουν βασικές όψεις του κόσμου της θρησκείας: ιερά κείμενα, ιδεοτυπικές μορφές ή αγιολογικά-ανθρωπολογικά πρότυπα, αποτυπώσεις, μνημεία και πραγματώσεις. Οι θεματικές ενότητες οργανώνονται πάνω σε ζητήματα που σχετίζονται με τις εμπειρίες των μαθητών, οργανικά ωστόσο συνδεδεμένα με βιβλικές αφηγήσεις, ιστορικά γεγονότα, πρόσωπα και μνημεία της πρώτης Εκκλησίας. Από τα μέσα του κύκλου (Ε' Δημοτικού) τα θέματα αναπτύσσονται πάνω σε έναν ιστορικό καμβά. Στο τέλος του κύκλου επιχειρείται ένα άνοιγμα στον ευρύτερο θρησκευτικό χάρτη: της Ελλάδας, της Ευρώπης και του κόσμου.

Ε΄ Δημοτικού

Οι μαθητές:

- να συνειδητοποιήσουν τον Θεάνθρωπο Ιησού ως κέντρο της χριστιανικής Εκκλησίας
- να εμβαθύνουν σε όψεις της διδασκαλίας του Ιησού Χριστού (αγάπη προς τους εχθρούς, ελεημοσύνη, συγχώρηση, χάρη και νόμος, μετάνοια κ.ά.), συνδέοντάς τες με προσωπικές τους εμπειρίες και βιώματα
- να εξετάσουν τα ιστορικά γεγονότα που αφορούν στη ζωή της πρώτης Χριστιανικής Εκκλησίας και να συνειδητοποιήσουν το ευχαριστιακό πνεύμα της εκκλησιαστικής κοινότητας και της χριστιανικής ζωής, καθώς και τον διάλογο ως στοιχείο της ανάπτυξης και της παράδοσής της
- να συναισθανθούν τη σημασία των εκκλησιαστικών εορτών και μυστηρίων για τους πιστούς
- να προσεγγίσουν και να κρίνουν τη χριστιανική πρόταση πάνω σε θεμελιώδεις διαστάσεις των ανθρώπινων σχέσεων (καθοδήγηση και συνύπαρξη, κανόνες και όρια, αλλαγή και συγχώρηση, διακρίσεις, ευθύνη και αποστολή κ.ά.) και να την εντοπίσουν στις επιλογές και στη στάση ζωής συγκεκριμένων προσώπων (Αβραάμ, Δαβίδ, Προφήτες, Απόστολοι, Άγιοι, κ.ά.).
- να εμβαθύνουν σε ριζοσπαστικές και διαχρονικές χριστιανικές αξίες για τον άνθρωπο και την κοινωνία (ελευθερία, δικαιοσύνη, ισότητα, μαρτυρία, αδελφσύνη, αγάπη, ελπίδα κ.ά.)
- να επισημάνουν ανθρωπιστικές και ηθικές αξίες στις διδασκαλίες άλλων θρησκειών
- να εμπεδώσουν το πλαίσιο συγγραφής της Καινής Διαθήκης και τη σημασία της για τους Χριστιανούς
- να εξοικειωθούν με τη χρήση της Βίβλου, ως βασικής πηγής για την εργασία τους
- να ερευνήσουν και ανακαλύψουν νοήματα και σημασίες σε εικόνες, μνημεία και έργα τέχνης
- να αναπτύξουν σεβασμό και διάκριση απέναντι στις διαφορετικές θρησκευτικές εμπειρίες
- να βελτιώσουν τις ικανότητές τους για εύρεση, παρουσίαση και επεξεργασία πληροφοριών, προβληματισμό, διάλογο, συνεργασία και δημιουργική έκφραση γύρω από τα θρησκευτικά

- **ΣΤ΄ Δημοτικού**
- Οι μαθητές:
- να γνωρίσουν και να αξιολογήσουν γεγονότα και πρόσωπα της ιστορίας της Χριστιανικής Εκκλησίας των τριών πρώτων αιώνων
- να διακρίνουν τις διαφορετικές πραγματώσεις του Χριστιανισμού σε συγκεκριμένα πρόσωπα – ανθρωπολογικά πρότυπα (μάρτυρες, αυτοκράτορες)
- να εμβαθύνουν σε θεμελιώδεις και διαχρονικές αξίες που αναδείχθηκαν στη ζωή της πρώτης Χριστιανικής Εκκλησίας (μαρτυρία, ενότητα, αγάπη, ελευθερία, αυτοθυσία, ταπείνωση κ.ά.)

να εξοικειωθούν με τη μελέτη μνημείων πολιτισμού, τόπων και έργων τέχνης
να συναισθανθούν τη σημασία της λειτουργικής ζωής και των εκκλησιαστικών μυστηρίων για τους πιστούς
να ανακαλύψουν την ποικιλία των βιβλίων της Αγίας Γραφής και τον ρόλο της στον ευρωπαϊκό πολιτισμό
να αποσαφηνίσουν στοιχεία που ενώνουν τους Χριστιανούς όλου του κόσμου.
να συνειδητοποιήσουν ότι η ανοικτότητα απέναντι στους άλλους βρίσκεται στο κέντρο της χριστιανικής μαρτυρίας
να εξετάσουν και να αποτιμήσουν στοιχεία πολυπολιτισμικότητας στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία
να εδραιώσουν την άποψη ότι η γνώση και η κατανόηση των «άλλων» είναι προϋπόθεση για τον πραγματικό σεβασμό και τη συνύπαρξη μαζί τους
να συνειδητοποιήσουν ότι η θρησκευτική αυτοσυνειδησία και ταυτότητα δεν κινδυνεύει από τη γνωριμία και τον διάλογο με ανθρώπους άλλων θρησκευτικών πεποιθήσεων
να καλλιεργήσουν περισσότερο τις ικανότητές τους για εύρεση, παρουσίαση και επεξεργασία πληροφοριών, προβληματισμό, διάλογο, συνεργασία και δημιουργική έκφραση
να διαμορφώσουν προσωπική άποψη για τη σημασία της σχολικής θρησκευτικής εκπαίδευσης.

2. Διωγμοί και εξάπλωση του Χριστιανισμού. Πρόσωπα και μαρτυρίες (3 δώρα)

<p>ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ</p>	<p>ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ</p>	<p>ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p>
<p>Οι μαθητές:</p> <p>α) παρουσιάζουν και εξηγούν τους λόγους των διωγμών κατά των Χριστιανών</p> <p>β) εξηγούν με επιχειρήματα τον ρόλο και τη σημασία της μαρτυρίας για την εξάπλωση του χριστιανισμού</p> <p>γ) αξιολογούν τη σημασία της καθιέρωσης της ανεξιθρησκίας και εκφράζουν τις ιδέες τους για τη σημασία της στην εποχή μας</p> <p>δ) τοποθετούνται απέναντι στο ζήτημα του διωγμού των ανθρώπων για τα πιστεύω τους</p>	<p>I. Πολύχρονοι διωγμοί</p> <p>i. Γιατί διώχθηκαν οι Χριστιανοί;</p> <p>ii. Ποιοι ήταν οι σκληρότεροι διωγμοί;</p> <p>II. «Χριστιανός εμί!»: Μάρτυρες από ελεύθερη επιλογή</p> <p>i. Αγ. Ιγνάτιος Αντιοχείας</p> <p>ii. Αγάπη, Ειρήνη, Χιονία</p> <p>III. Το τέλος των διωγμών και η εξάπλωση του Χριστιανισμού</p> <p>i. Ένας χριστιανός ρωμαίος αυτοκράτορας: Μέγας Κωνσταντίνος</p> <p>ii. «Εν τούτω νίκα»</p> <p>iii. Διάταγμα των Μεδιολάνων</p> <p>IV. Γιορτές μνήμης / τόποι λατρείας</p> <p>i. Ο Ναός της Αναστάσεως της Ιερουσαλήμ</p> <p>ii. Η γιορτή Κωνσταντίνου και Ελένης</p> <p>iii. Η γιορτή της Ύψωσης του Τιμίου Σταυρού</p> <ul style="list-style-type: none"> Έθιμα της γιορτής (το «σταυρολούλουδο»: ο βασιλικός, το προζύμι της χρονιάς, ευλογία σπόρων δημητριακών) 	<p>A. ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Παρουσίαση σκηνης: Χριστιανοί συγκεντρωμένοι στις κατακόμβες συζητούν με αφορμή το διάταγμα ενός επάρχου για το διωγμό τους (I) 2. Χριστιανοί στην αγορά ή κύκλος σχολιασμού και συζήτησης: μετά την ανακοίνωση του Διατάγματος (III.iii) 3. Κύκλος συνείδησης: Ο Μ. Κωνσταντίνος πριν την απόφαση για το διάταγμα (III.iii) 4. Ιδεοθύελλα: «Διωγμοί για τα πιστεύω – διωγμοί γι' αυτό που είσαι». 5. Παιχνίδι ενσυναίσθησης: τα παιδιά σε ομάδες μιλούν για τα συναισθήματα των διωκόμενων, καθώς και την επίδειξη αλληλεγγύης και συμπαράστασης μεταξύ συνανθρώπων σε αντίστοιχες περιστάσεις <p>B. ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ / ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Επίλυση προβλήματος: Γιατί διώχθηκαν οι πρώτοι Χριστιανοί; (I.i) 2. TPWS: Επιστολή του Πλινίου στον Τραιϊανό: Η στάση των Ρωμαίων κρατικών υπαλλήλων προς τους Χριστιανούς (I) 3. Δημιουργία κατηγορητηρίου σε βάρος των Χριστιανών, δήλωση μετάνοιας των Χριστιανών (I.i) 4. Artful Thinking («Σκέφτομαι, αμφιβάλλω, εξερευνώ»): Μ. Κωνσταντίνος, ψηφιδωτή παράσταση από την Αγ. Σοφία (10^{ος} αι.) (III.i) 5. Artful Thinking («Χρώματα, σχήματα, γραμμές»): Η ασπίδα του Μ. Κωνσταντίνου στη Ρώμη (III.i) 6. Artful Thinking («Συνδέω, επεκτείνω, προκαλώ»): Το όραμα του Κωνσταντίνου, Ραφαήλ (III.ii)

Σε κάθε Θεματική Ενότητα, αναπτύσσονται τρεις στήλες: α) προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, β) προτεινόμενα βασικά θέματα, και γ) ενδεικτικές δραστηριότητες, ομαδοποιημένες κατά τύπο.

Ο/Η εκπαιδευτικός σε συνεργασία και με τους μαθητές/τις μαθήτριες διατρέχει τις Θεματικές Ενότητες και τα προτεινόμενα βασικά θέματα και κάνει τις επιλογές του/της με άξονα την εγγύτητα των θεμάτων στη ζωή τους. Στη συνέχεια ο/η εκπαιδευτικός σε κάθε Θεματική Ενότητα θα διαμορφώσει τις δίωρες διδασκαλίες με τα εξής βήματα: α) επιλέγει τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του δίωρου από την πρώτη στήλη (1 έως 3), β) επιλέγει το βασικό θέμα/τα βασικά θέματα, από τη δεύτερη στήλη, που υπηρετούν τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα που έχει επιλέξει, γ) διαμορφώνει τις δραστηριότητες με βάση τις διδακτικές τεχνικές που προτείνονται στην τρίτη στήλη και δ) αν σε κάποια δραστηριότητα χρειάζεται πηγή (γραπτό ή πολυτροπικό κείμενο), ανατρέχει στον Φάκελο Μαθήματος και στην ιστοσελίδα του Ι.Ε.Π. και επιλέγει πηγή.

ΤΑ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΙΝΑΙ:

Οι μαθητές:

α) παρουσιάζουν

και εξηγούν τους λόγους των διωγμών κατά των Χριστιανών

β) εξηγούν με επιχειρήματα τον ρόλο και τη σημασία της μαρτυρίας για την εξάπλωση

του χριστιανισμού

γ) αξιολογούν

τη σημασία της καθιέρωσης της ανεξιθρησκίας και εκφράζουν τις ιδέες τους για τη σημασία της στην εποχή μας

δ) τοποθετούνται απέναντι στο ζήτημα

του διωγμού των ανθρώπων για τα πιστεύω τους

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΕΙΝΑΙ 2 ΔΙΩΡΑ

ΕΠΟΜΕΝΩΣ

ΑΝΑ ΩΡΑ ΘΑ ΔΙΝΕΤΑΙ ΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

ΟΜΩΣ

Ο ΔΙΔΑΣΚΩΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΠΙΛΕΞΕΙ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΑΝΤΑΕΙ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΠΙΛΕΓΟΝΤΑΙ ΤΟ Α' (Οι μαθητές: παρουσιάζουν και εξηγούν τους λόγους των διωγμών κατά των Χριστιανών)

& ΤΟ Γ' (αξιολογούν τη σημασία της καθιέρωσης της ανεξιθρησκίας και εκφράζουν τις ιδέες τους για τη σημασία της στην εποχή μας) ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ

Για το 1^ο προσδοκώμενο επιλέγονται ως βασικά θέματα:

1^ο δίωρο:

Πολύχρονοι διωγμοί

- i. Γιατί διώχθηκαν οι Χριστιανοί;
- ii. Ποιοι ήταν οι σκληρότεροι διωγμοί;

ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΒΑΣΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ, ΓΙΑ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΑΠΟΦΑΝΘΕΙ ΟΡΙΣΤΙΚΑ Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ
(Για ενημέρωση προτείνεται το βιβλίο του de CROIX “Χριστιανισμός και Ρώμη» μετ. Ιωάννα Κράλλη,
επ. Δ. Κυρτάτας, ΜΙΕΤ)

Αυτή η πρώτη προσέγγιση των μαθητών για τους διωγμούς. Επομένως ενδείκνυται ο περιγραφικός τρόπος διδασκαλίας

ΩΣ ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΙ:

1. Παρουσίαση σκηνής: Χριστιανοί συγκεντρωμένοι στις κατακόμβες συζητούν με αφορμή το διάταγμα ενός επάρχου για το διωγμό τους (I)
2. Παιχνίδι ενσυναίσθησης: τα παιδιά σε ομάδες μιλούν για τα συναισθήματα των διωκόμενων, καθώς και την επίδειξη αλληλεγγύης και συμπαράστασης μεταξύ συνανθρώπων σε αντίστοιχες περιστάσεις

Για το 3ο προσδοκώμενο επιλέγονται ως βασικά θέματα:

- i. Ένας χριστιανός Ρωμαίος αυτοκράτορας: Μέγας Κωνσταντίνος
- ii. Διάταγμα των Μεδιολάνων

Και ως ενδεικτικές δραστηριότητες

Κύκλος συνείδησης: Ο Μ. Κωνσταντίνος πριν την απόφαση για το διάταγμα

και

Γ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ

«Ανεξιθρησκία»: Συζητάμε για τη σημασία της σήμερα. Βρίσκουν στοιχεία από το Σύνταγμα και τους νόμους της Ελλάδας

ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Οι μαθητές:</p> <p>α) διαπιστώνουν ότι η Καινή Διαθήκη είναι βασική πηγή πληροφοριών για τη ζωή της πρώτης Εκκλησίας</p> <p>β) εξηγούν τη σημασία του όρου «Ευαγγέλιο»</p> <p>γ) διακρίνουν τα είδη των βιβλίων της Καινής Διαθήκης και εξηγούν τον ρόλο του κάθε είδους στη ζωή των πρώτων χριστιανών</p> <p>δ) εξασκούνται στην αναζήτηση και εύρεση βιβλικών εδαφίων και μαθαίνουν να χρησιμοποιούν την Καινή Διαθήκη</p>	<p>I. Ευαγγέλια</p> <p>i. Μιλώντας για τον Χριστό στον κόσμο</p> <p>ii. Ποιοι, πότε και για ποιους έγραψαν τα Ευαγγέλια – Οι 4 Ευαγγελιστές</p> <p>II. Πράξεις των Αποστόλων</p> <p>i. Ποιος και γιατί έγραψε το βιβλίο των Πράξεων</p> <p>I. Επιστολές</p> <p>i. «Η αγάπη μου είναι μαζί με όλους σας» (Α Κορ 16, 24), «να διαβαστεί η επιστολή σε όλους τους αδελφούς» (Α Θεσ , 27): Οι Απόστολοι επικοινωνούν και καθοδηγούν τα μέλη της πρώτης Εκκλησίας</p> <p>II. Μαθαίνουμε να χρησιμοποιούμε την Καινή Διαθήκη: Ονομασίες βιβλίων, συντομογραφίες, κεφάλαια, στίχοι</p>	<p>A. ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Συνέντευξη με έναν Ευαγγελιστή γύρω από τη συγγραφή του κειμένου του (I.ii) 2. Σενάριο: «Το ταξίδι μιας επιστολής» (Προς Ρωμαίους). Ένας συνεργάτης του Παύλου αναλαμβάνει να μεταφέρει την επιστολή από την Κόρινθο που βρίσκεται ο Απόστολος στη Ρώμη που ετοιμάζεται να πάει. Μέσα που χρησιμοποιεί, δυσκολίες και κίνδυνοι, που αντιμετωπίζει, απαιτούμενος χρόνος κ.ά. Παρουσίαση σκηνών (III) 3. Παρουσίαση σκηνής με Δάσκαλο σε Ρόλο: Οι επιστολές Β Ιω και Γ Ιω διαβάζονται στην κοινότητα (III) (στόχος: Διερεύνηση αντιδράσεων, συναισθημάτων, σκέψεων, κλίματος που δημιουργείται όταν οι χριστιανοί παραλάμβαναν την επιστολή) (III) 4. Γράφουν μια αναφορά για ένα περιστατικό που συνέβη στο σχολείο. Στην ανάγνωση των κειμένων που ακολουθεί αναδεικνύονται στοιχεία που ο καθένας πρόσθεσε και που είναι σημαντικά για την πολύπλευρη κατανόηση του γεγονότος. Στόχος: η κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων και της συμπληρωματικότητας των Ευαγγελίων (I) <p>B. ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ / ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Επίλυση προβλήματος: Η σημασία των συμβόλων των Ευαγγελιστών (I) 6. Η αρχή και το τέλος των επιστολών του Παύλου (III) 7. Artful Thinking («Συνδέω, επεκτείνω, προκαλώ»): Σελίδα από τις Επιστολές από τον κώδικα του Βατικανού (III) 8. Βρίσκουμε τους τόπους των Επιστολών στον χάρτη (III) 9. Artful Thinking («Παιχνίδι επεξεργασίας»): Μικρογραφίες Ευαγγελιστών από χειρόγραφα Ευαγγελίων (I.ii) <p>Γ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Σύνταξη του «διαβατηρίου» των Ευαγγελιστών (όπου συμπεριλαμβάνονται στοιχεία που γνωρίζουμε γι' αυτούς) (I.ii) 11. Οι μαθητές χρωματίζουν ασπρόμαυρα σύμβολα των Ευαγγελιστών και φτιάχνουν δικά τους μοντέρνα, γραμμικά σκίτσα (I.ii) <p>Δ. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ / ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. Επίσκεψη σε ναό: Η θέση των Ευαγγελιστών στην εικονογράφηση (I.ii) <p>E. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΑ</p> <p>Λογισμικό ΣΤ΄ τάξης: Η αλήθεια καταγράφεται</p>

<p>ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ</p>	<p>3. Σπουδαία «παιδιά» (3 δώρα) ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ</p>	<p>ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p>
<p>μαθητές:</p> <p>μπαινούν στη θέση των προσώπων των βιβλικών διηγήσεων και παρουσιάζουν τα αναισθητά, τις σκέψεις και τις έξεις τους</p> <p>αναγνωρίζουν σημαντικές τυχές ζωής και του έργου βιβλικών προσώπων</p> <p>διακρίνουν και αποτιμούν τον ρόλο του Θεού στη ζωή των προσώπων των βιβλικών διηγήσεων</p> <p>εναλλάσσουν εμπειρίες και συζητούν για τυχόν αλλαγές και προβλήματα της οικογενειακής ζωής</p> <p>εξηγούν και προτείνουν: πειράζεται να δώσουν χρόνο και διάθεση για να δεχτούν τις αλλαγές και να αντιμετωπίσουν τα οικογενειακά τους προβλήματα</p> <p>εμπνεόμενοι από βιβλικές διηγήσεις, προεκτείνουν τις σκέψεις τους και συζητούν τρόπους για να αγωνίζονται ενάντια στις δυσκολίες ζωής</p>	<p>I. Από τη Βίβλο:</p> <p>i. Ισαάκ: Ένα παιδί-δώρο του Θεού (Γεν 17, 15-17. 21, 1-3)</p> <p>ii. Μωυσής: Ένα παιδί που σώθηκε από τα νερά και αξιώθηκε να δει τον Θεό</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η γέννηση και σωτηρία του Μωυσή (Εξ 2, 1-10) • Η κλήση του Μωυσή / η Φλεγόμενη Βάτος (Εξ 3, 1-10) <p>i. Δαβίδ: Το βοσκόπουλο της Βηθλεέμ που έγινε ο δοξασμένος βασιλιάς των Ιουδαίων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η χρίση του μικρού Δαβίδ (Α΄ Σαμ 16, 1-13) • Δαβίδ και Γολιάθ (Α΄ Σαμ 17) • Ο Δαβίδ ανακηρύσσεται βασιλιάς (Β΄ Σαμ 5, 1-5) • Ένας βασιλιάς που ψάλλει τον Θεό (Β΄ Σαμ 22, 1-51 και Ψλ 30, 89, 1-19) <p>ii. Δανιήλ, Ανανίας, Αζαρίας, Μισαήλ: Γνώση, καλοσύνη και θάρρος στα παλάτια της Βαβυλώνας (Δν 1, 1-6. 3, 24-30)</p> <p>iii. Ιωάννης ο Βαπτιστής: Άνοιξε τον δρόμο για τον Χριστό (Λκ 1, 5-19. 57-60)</p> <p>II. Από την εικονογραφία: Εικόνες των «σπουδαίων παιδιών» της Βίβλου</p> <p>III. Από την καθημερινή ζωή:</p> <p>i. Παιδιά με αναπηρία</p> <p>ii. Παιδιά που αγωνίζονται να βοηθήσουν την οικογένειά τους</p> <p>iii. Παιδιά με οικογενειακά προβλήματα</p> <p>iv. Παιδιά «θαύματα»</p> <p>v. Παιδιά με γονείς μετανάστες</p> <p>vi. Ασυνόδευτα παιδιά μετανάστες</p> <p>vii. Όλα τα παιδιά μπορούν να γίνουν «σπουδαία»!</p>	<p>A. ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Παιχνίδι ρόλων από τις αφηγήσεις (π.χ. κάποιος που είδε και άκουσε το κήρυγμα του Βαπτιστή) (I.v) 2. Χωρίζουμε ένα χαρτόνι σε 4 μέρη και κάθε μαθητής ζωγραφίζει στο καθένα τον εαυτό του όπως θα ήθελε να είναι σε 10 χρόνια (Στόχος: Άνοιγμα στο μέλλον, προσδοκίες, αυτά που η ζωή προσδοκά από εμάς) (III) 3. Παιχνίδι ρόλων μετά την αφήγηση από τον δάσκαλο του διψασμένου κότσουφα (λαϊκό παραμύθι από το Μπαγκλαντές) με θέμα την εμπιστοσύνη στον εαυτό και τις δυνατότητές μας (III) 4. Παιχνίδι ενσυναίσθησης: Οι μαθητές χωρίζονται σε ζευγάρια. Συζητούν για την πιθανότητα να φοιτήσει στην τάξη τους ένας μαθητής με αναπηρία: πώς αισθάνονται οι ίδιοι, πώς θα αισθάνεται ο νέος μαθητής; (III.i) 5. Ρόλος μέσα στην εικόνα: Προβολή σε φυσικό μέγεθος φωτογραφιών παιδιών που εργάζονται, επινόηση φανταστικών ιστοριών τους (III.ii) 6. Δραματοποίηση (σενάριο: δύο αδέρφια, παιδιά μεταναστών, θυμούνται και συζητούν μεταξύ τους για τη χώρα προέλευσής τους, τους φίλους και τους συγγενείς τους που ζουν ακόμα εκεί καθώς και για τη ζωή και τις εμπειρίες τους στη χώρα υποδοχής) (III.v) <p>B. ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ / ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Artful Thinking («παχνίδι επεξεργασίας»): Ο Μωυσής μπροστά στη φλεγόμενη βάτο, εικόνα του 12^{ου} αι. Μονή Σινά (I.ii) 2. Artful Thinking («βλέπω, ισχυρίζομαι, αναρωτιέμαι»): Τρεις Παιίδες εν καμίνω (I.iv) 3. Video και συζήτηση σε ομάδες: Το ραγισμένο δοχείο (λαϊκό κινέζικο παραμύθι από το διαδίκτυο) (III) 4. Μελέτη στο σχολείο μας: «Μια μέρα ενός συμμαθητή μας σε αναπηρικό αμαξίδιο». Είναι το σχολείο έτοιμο γι' αυτό; Τα παιδιά μελετούν τους χώρους του σχολείου, τον εξοπλισμό, τις αίθουσες, το μάθημα (III.i) 5. Συζήτηση με αφορμή το τραύλισμα του Μωυσή: Είναι η αναπηρία απόρριψη ή πρόσκληση από τον Θεό; (III.i) 6. 5π και 1γ: «Παιδιά με δύο πατρίδες». 7. Ξεπερνώντας δυσκολίες, βρίσκοντας λύσεις (III.iv) TPS: «Σημαντικοί για τους άλλους, σημαντικοί για τον εαυτό μας» (III.vii) <p>Γ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Μουσικό εργαστήριο: Οι μαθητές σε συνεργασία με τον δάσκαλο της Μουσικής συνθέτουν κομμάτια εμπνευσμένα από τις διηγήσεις (π.χ. με φλάουτο για Δαβίδ, με κιθάρα για τον Ισαάκ, με κρουστά για φλεγόμενη βάτο κ.ά.) (I) 9. Ένα ασυνόδευτο παιδί-μετανάστης αφηγείται τις περιπέτειες του ταξιδιού του μέχρι τη χώρα μας (III.vi) 10. Μια προσευχή της τάξης μας για τα παιδιά που υποφέρουν (III) <p>Δ. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ / ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Προβολή ταινίας: Το αριστερό μου πόδι, Τζ. Σέρινταν Το Χρώμα του Παραδείσου, Ματζίντ Ματζίντι (III) <p>E. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΑ</p> <p>Λογισμικό της Α΄ Γυμνασίου (Σχολείο): Οι Πατριάρχες, η Έξοδος, οι Βασιλείς</p>

6. Ποιος είναι ο Ιησούς Χριστός;

(4 δίωρα)

ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Οι μαθητές:</p> <p>α) περιγράφουν πτυχές και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ανθρώπινης ζωής του Ιησού Χριστού</p> <p>β) εξηγούν με παραδείγματα γιατί ο Ιησούς χαρακτηρίζεται ως «σημείον αντιλεγόμενον»</p> <p>γ) παρατηρούν έργα τέχνης και αναγνωρίζουν σ' αυτά τις βιβλικές αφηγήσεις</p> <p>δ) επιβεβαιώνουν τα Ευαγγέλια και την Παράδοση της Εκκλησίας ως τις κύριες πηγές γνώσης του προσώπου και του έργου του Ιησού Χριστού</p> <p>ε) σκιαγραφούν τον Ιησού Χριστό ως θεάνθρωπο</p>	<p><small>Ι. Από την ΚΑ:</small></p> <p>i. Έηρθε στον κόσμο σαν ξένος:</p> <ul style="list-style-type: none"> Γέννηση στη φάτνη, Μια κρύα χειμωνιάτικη νύχτα στο σκοτεινό στάβλο της Βηθλεέμ (Λκ 2, 1-7) Σφαγή των νηπίων από τον Ηρώδη (Μτ 2, 16-18) Φυγή στην Αίγυπτο (Μτ 2, 13-15) <p>ii. Ο αναμενόμενος Μεσσίας που όλοι προσδοκούσαν</p> <ul style="list-style-type: none"> Όπως τον προανήγγειλαν οι προφήτες (Ησ 11, 1-10) Όπως ανήγγειλε ο ίδιος: Από το κήρυγμά του στη Ναζαρέτ (Λκ 4, 16-22) Όπως τον υποδέχτηκε ο κόσμος (Ιω 12, 12-13) <p>iii. Ένας δάσκαλος που όλοι θαύμαζαν (Μκ 1, 28, Λκ 4, 42. 11, 27. 21, 38)</p> <p>iv. Κοντά σε όλους χωρίς διάκριση:</p> <ul style="list-style-type: none"> Στο σπίτι του αμαρτωλού Τελώνη (Μκ 2, 13-17: Κλήση Ματθαίου) Αγαπημένος φίλος: Λάζαρος, Μάρθα, Μαρία (από το Ιω 11, 1-44) <p>v. Αρνήσεις και κατατρεγμοί:</p> <ul style="list-style-type: none"> «Τον έφεραν στην άκρη του βουνού για να τον ρίξουν στον γκρεμό» (Λκ 4, 28-30) «Ζητούσαν να βρουν μια ψεύτικη κατηγορία σε βάρος του» (Μτ 26, 59-60) <p>II. Από την εικονογραφία Μπροστά στις εικόνες του Δωδεκάορτου</p> <p>III. Η Παλαιστίνη την εποχή του Χριστού</p>	<p>A. ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p> <ol style="list-style-type: none"> Ημερολόγιο Ιωσήφ, μετά την άφιξη στην Αίγυπτο (I.i) Παρουσίαση σκηνής: Φίλοι και μαθητές του Ιησού (I.iv) Ρόλος στον τοίχο: ο Ματθαίος Λευί (I.iv) Παρουσίαση σκηνής για το Μτ 26, 59-60 (I.v) <p>B. ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ / ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p> <ol style="list-style-type: none"> Artful Thinking («βάζοντας τίτλους»): Οι εικόνες του Δωδεκάορτου (II) Κατασκευή του πλαισίου ενός Δωδεκάορτου. Οι μαθητές συμφωνούν πως θα βάζουν στη διάρκεια της χρονιάς τις δικές τους ζωγραφιές για το κάθε γεγονός στην κατάλληλη θέση (II) Video: Η Παλαιστίνη σήμερα (III) <p>Γ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ</p> <ol style="list-style-type: none"> Δημιουργία κολλάζ: με εικόνες του Ιησού απ' όλο τον κόσμο που βρίσκουν στο διαδίκτυο (II) Φτιάχνουν έναν χάρτη της Παλαιστίνης της εποχής του Χριστού (III) <p>Δ. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ / ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ</p> <ol style="list-style-type: none"> Επίσκεψη σε ένα ναό. Παρατήρηση και συζήτηση για το Δωδεκάορτο (II) <p>E. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΑ</p> <ol style="list-style-type: none"> Κείμενο και εικόνες από το λογισμικό Γ'-Δ' τάξης: Γιορτές και πανηγύρια της Ορθοδοξίας (το Δωδεκάορτο) Εκπαιδευτικό λογισμικό Γυμνασίου ΥΠΑΙΘ/ΠΙ: Καινή Διαθήκη: Οι Απαρχές, η διδασκαλία του Χριστού, (Εκκλησία, Μουσείο, Βιβλιοθήκη)

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ:
ΣΠΟΥΔΗ ΣΕ ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
Ε΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ.

ΔΕ 3. Προχωράμε αλλάζοντας (3 δίωρα)

Η ενότητα καλύπτεται σε 6 διδακτικές ώρες (3 δίωρα;).

ΕΠΟΜΕΝΩΣ:

Αφού προτείνονται τέσσερα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα ο διδακτικός χρόνος θα επιμεριστεί από ένα δίωρο σε δύο και μία διδακτική ώρα στα άλλα δύο .

ΟΜΩΣ:

Ο διδάσκων θα προσαρμόσει το υλικό ανάλογα με τη θεώρηση που θα κάνει και το διδακτικό χρόνο που θα έχει

ΥΠΟΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

Ο διδάσκων θεωρεί ότι το τρίτο προσδοκώμενο μαθησιακό αποτέλεσμα [(γ) επιβεβαιώνουν το μυστήριο της Μετάνοιας για τους Χριστιανούς ως πλαίσιο προσωπικής ίασης και καταλλαγής με τον Θεό, τον πλησίον και τον κόσμο] δε συμβαδίζει με τα ενδιαφέροντα του τμήματος που διδάσκει.

ΕΠΟΜΕΝΩΣ

Στα 3 δίωρα θα επικεντρωθεί στα άλλα τρία προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Το 1^ο προσδοκώμενο μαθησιακό αποτέλεσμα είναι :

(οι μαθητές) εξετάζουν και αποτιμούν τη σημασία της αναγνώρισης του λάθους και του αγώνα για την υπέρβασή του ως χαρακτηριστικά της ηθικής ζωής και της πορείας προς την ωριμότητα

ΑΠΟΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΕΠΙΛΕΞΟΥΝ

1. **ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ Όλοι κάνουμε λάθη**

- Αναγνωρίζουμε και διορθώνουμε τα λάθη μας.
- Αλλάζουμε και μεγαλώνουμε

ΓΙΝΕΤΑΙ ΕΤΣΙ ΑΝΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΜΙΚΡΟΚΟΣΜΟ ΤΟΥΣ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Παγωμένες εικόνες: Καθημερινά λάθη μας. Ακολουθεί συλλογικός ρόλος: Λάθη που αποφασίζουμε να διορθώσουμε (I)

Ή

2. Κύκλος συνείδησης για ένα λάθος μας (I)

ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ

ΕΠΙΛΕΓΟΥΜΕ

την 1. Ο κάθε μαθητής σχεδιάζει περιγράμματα φύλλων δέντρου σε χαρτόνια δύο διαφορετικών χρωμάτων. Αφού τα κόψει, γράφει πάνω στο ένα φύλλο μια συνήθεια που θα ήθελε να αλλάξει και στο άλλο ένα θετικό χαρακτηριστικό που θα ήθελε να αποκτήσει. Οι μαθητές κρεμούν τα «φύλλα» τους σε ένα πραγματικό ή ψεύτικο φυτό ή δεντράκι που το ονομάζουμε: «το δέντρο της αλλαγής»

ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

2° ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ: διακρίνουν και αποτιμούν τον ρόλο της μετάνοιας στη ζωή των προσώπων των βιβλικών διηγήσεων και των Αγίων

ΩΣ ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΙ:

i. «Ελέησόν με, ο Θεός»:

Η συντριβή του Δαβίδ

(Β' Σαμ 11, 2-8· 14-26. 12, 1-7· 13 και Ψλ 50ός)

ii. «Κύριε, υπόσχομαι να αποδώσω

τα τετραπλά σε όσους αδίκησα»: Η ιστορία του Ζακχαίου(Λκ 19, 1-10)

iii. «Ήταν χαμένος και βρέθηκε»:

Η παραβολή του σπλαχνικού πατέρα (Λκ 15, 11-32)

iv. «Μνήσθητί μου, Κύριε, εν τη βασιλεία σου»: Ο ληστής στον σταυρό

(Λκ 23, 39-43)

v. «Σαούλ Σαούλ, τι με διώκεις;»:

Η μεταστροφή του αποστόλου Παύλου (Πραξ 9, 1-19)

ΟΜΩΣ

ΕΙΝΑΙ ΑΔΥΝΑΤΟ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΚΕΙΜΕΝΑ ΜΕ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΕΠΟΜΕΝΩΣ.....

ΓΙΝΕΤΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ

Παρατήρηση: Κάθε θέμα δεν είναι αποκομμένο από ένα συγκεκριμένο βιβλικό πλαίσιο. Για οικονομία χρόνου δε γίνεται λοιπόν να παρουσιαστούν όλες οι προτάσεις.

Κατά τη γνώμη μου, για λόγους παιδαγωγικούς και θεολογικούς επιλέγουμε την Παραβολή του σπλαχνικού Πατέρα (ένα διδακτικό δίωρο).

ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ / ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ χρησιμοποιούμε:

την 4. Artful Thinking («αρχή, μέση και τέλος»):

Επιστροφή του Ασώτου, Ρέμπραντ, Köder κ.ά. (II.iii)

ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ την

2. Μετασχηματισμός βιβλικών αφηγήσεων: Οι μαθητές αφη-γούνται τα κείμενα από άλλη οπτική, π.χ. του μεγαλύ-τε-ρου γιου του σπλαχνικού πατέρα

ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ: παρουσιάζουμε στην τάξη την ιστορία του Αγίου Διονυσίου Ζακύνθου:

Ο Άγιος Διονύσιος γεννήθηκε το 1547 στον Αιγιαλό, δηλαδή στην παραλιακή ζώνη, της πόλης της Ζακύνθου. Η οικογένειά του ήταν εύπορη, με καταγωγή από την Δυτική Ευρώπη. Την εποχή του δύο οικογένειες (Σιγούρου και Μονδίνου) φαίνεται να είχαν θανάσιμο μίσος. Συμπλοκές μεταξύ των δυο οικογενειών συνέβαιναν διαρκώς. Σε μια από αυτές ο αδελφός του Αγίου, Κωνσταντίνος, δολοφονήθηκε. Στην προσπάθεια όμως να διαφύγει ο (αγνώστου ονόματος) δολοφόνος του Κωνσταντίνου αναζήτησε καταφύγιο στο μοναστήρι που βρισκόταν ο Άγιος, χωρίς όμως να γνωρίζει τη συγγένεια. Όταν ο δολοφόνος έφτασε στη Μονή, ερωτήθη από τον Διονύσιο, που ήταν ο ηγούμενος της Μονής, γιατί ζητεί καταφύγιο, αφού κανονικά δεν επιτρέπετο να εισέλθει. Ο ίδιος απάντησε πως τον κυνηγούσαν οι Σιγούροι, ενώ μετά από διαρκείς ερωτήσεις ομολόγησε πως δολοφόνησε τον Κωνσταντίνο Σιγούρο. Ο Διονύσιος παρά τη θλίψη του, όχι μόνο έκρυψε τον δολοφόνο αλλά και τον φυγάδευσε. Έτσι με αυτόν τρόπο κατάφερε να αποτρέψει ένα ακόμα έγκλημα και ταυτόχρονα να δώσει τη δυνατότητα μετανοίας στον δολοφόνο, παρά την πικρία για το χαμό του αδελφού του, δίνοντας ένα παράδειγμα συγχώρησης και υψηλής εφαρμογής της Χριστιανικής αγάπης.

Πηγή: Wikipedia (προσαρμογή)

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΛΕΓΟΥΜΕ:

1. Α. ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Παντομίμα (ατομικά, σε дуάδες ή ομάδες) με τη λέξη «Μετάνοια

ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ / ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

TPS με θέμα: «Τι σημαίνει “μετανιώνω”;»

Το τέταρτο προσδοκώμενο μαθησιακό αποτέλεσμα είναι : αναγνωρίζουν τη νηστεία και την άσκηση σε άλλες θρησκείες

Προφανώς έχει καθαρά ενημερωτική χροιά.

Επομένως: Ο διδάσκων φροντίζει να δώσει κάποιες πρώτες πληροφορίες, χωρίς να εμβαθύνει.

Ως βασικές πηγές μπορεί να χρησιμοποιήσει κείμενα από τα βιβλία του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστασίου (: 'Καθηγητής Θρησκευολογίας στο ΕΚΠΑ), ή να αντλήσει υλικό από το προηγούμενο εγχειρίδιο Θρησκευτικών της Β' Λυκείου

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΣΠΟΥΔΩΝ: ΣΠΟΥΔΗ ΣΕ ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
Δ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ. 5. Ιεροί τόποι και ιερές πορείες
(5 δίωρα)

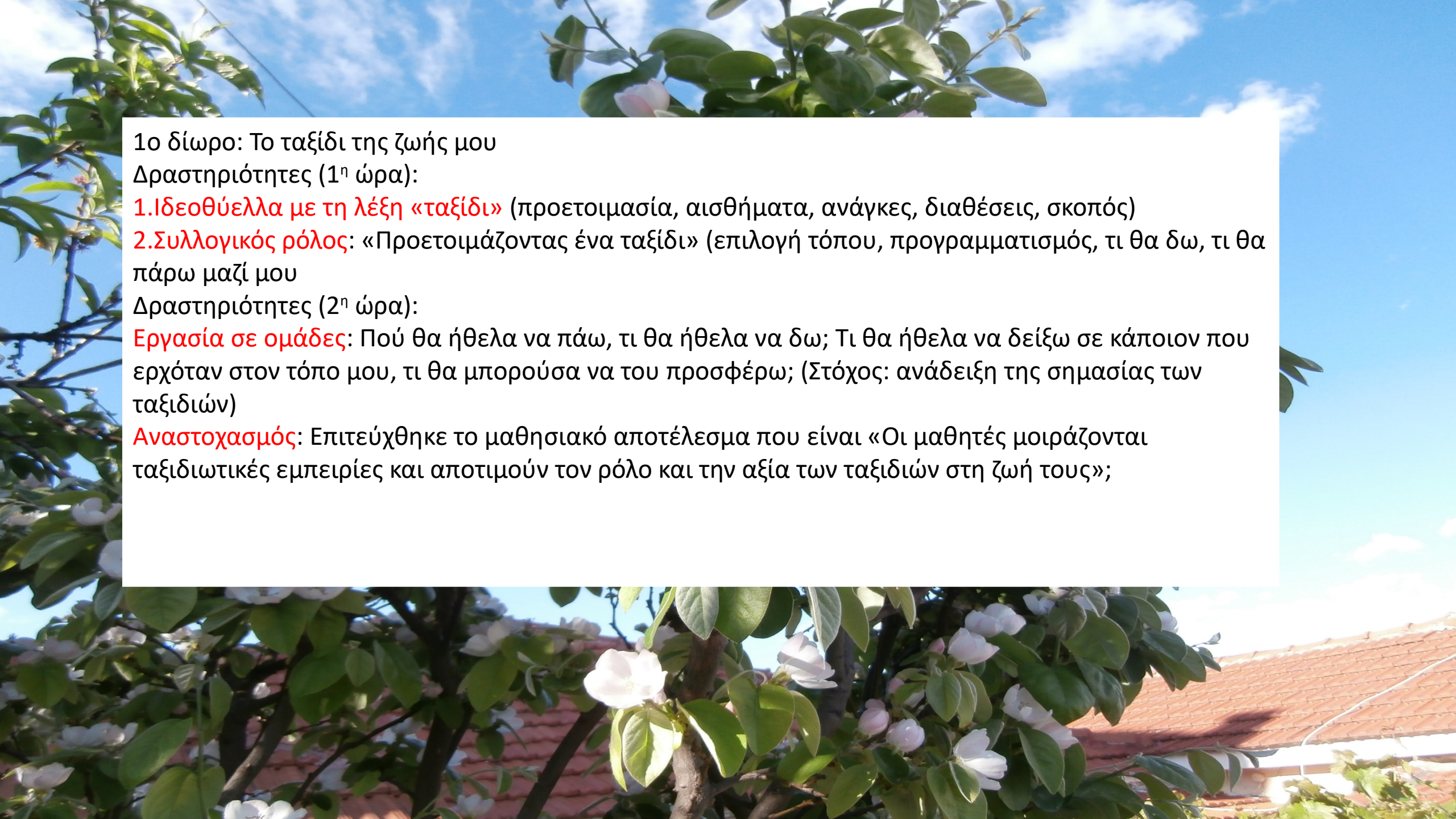
1^η ΕΝΕΡΓΕΙΑ: Ερευνούμε στο Πρόγραμμα Σπουδών τα Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα.

Αυτά σύμφωνα με το «Πρόγραμμα» είναι:

Οι μαθητές:

- α) μοιράζονται ταξιδιωτικές εμπειρίες και αποτιμούν τον ρόλο και την αξία των ταξιδιών στη ζωή τους
- β) αναγνωρίζουν τους στόχους των ταξιδιών των βιβλικών αφηγήσεων και διακρίνουν σ' αυτά την παρουσία του Θεού
- γ) παρουσιάζουν θρησκευτικούς προορισμούς των Χριστιανών όλων των ομολογιών, καθώς και πιστών άλλων θρησκειών
- δ) εξηγούν τη σημασία των ιερών ταξιδιών για τους ανθρώπους, διακρίνοντας το ιερό ταξίδι από το τουριστικό
- ε) εξακριβώνουν ότι τα προσκυνήματα και οι ιερές αποδημίες είναι κοινό φαινόμενο για όλες τις θρησκείες

Ο χρόνος προσφοράς της συγκεκριμένης ενότητας είναι 5 δίωρα, δηλαδή 10 διδακτικές ώρες. Άρα για τη σωστή διαχείριση του χρόνου σε κάθε δίωρο αντιστοιχεί ένα μαθησιακό αποτέλεσμα

1ο δώρο: Το ταξίδι της ζωής μου
Δραστηριότητες (1^η ώρα):

1.Ιδεοθύελλα με τη λέξη «ταξίδι» (προετοιμασία, αισθήματα, ανάγκες, διαθέσεις, σκοπός)

2.Συλλογικός ρόλος: «Προετοιμάζοντας ένα ταξίδι» (επιλογή τόπου, προγραμματισμός, τι θα δω, τι θα πάρω μαζί μου)

Δραστηριότητες (2^η ώρα):

Εργασία σε ομάδες: Πού θα ήθελα να πάω, τι θα ήθελα να δω; Τι θα ήθελα να δείξω σε κάποιον που ερχόταν στον τόπο μου, τι θα μπορούσα να του προσφέρω; (Στόχος: ανάδειξη της σημασίας των ταξιδιών)

Αναστοχασμός: Επιτεύχθηκε το μαθησιακό αποτέλεσμα που είναι «Οι μαθητές μοιράζονται ταξιδιωτικές εμπειρίες και αποτιμούν τον ρόλο και την αξία των ταξιδιών στη ζωή τους»;

2^ο δώρο: Ταξίδια με έναν σπουδαίο σκοπό

Το πρόγραμμα σπουδών προτείνει τα εξής ταξίδια:

«. Από την ΠΔ:

- Αβραάμ (Γεν 12, 1- 9): Αναζητώντας πατρίδα με οδηγό τον Θεό
- Μωυσής: Ταξιδεύοντας προς τη Γη της Επαγγελίας: Η έξοδος από την Αίγυπτο (Εξ 12, 37-42.)· η διάβαση της Ερυθράς Θάλασσας (4, 1-22) · η πορεία στην έρημο (από το Εξ 16 και Αρ 20)
- Το ταξίδι του Ιωνά: Παντού είναι

η Νινευί, καθένας είναι Ιωνάς:

(Ιων 1, 1-4, 11)

ii. Τα ταξίδια του Χριστού στην ΚΔ:

- Ταξίδια στη Γαλιλαία (π.χ. Μτ 15, 21 ·29· 39. 16, 13)
- Στα Ιεροσόλυμα για να γιορτάσει το Πάσχα (Λκ 19, 28-38)»

An aerial photograph showing a densely packed town built on a steep, rocky hillside. The buildings are mostly multi-story structures with light-colored facades. The terrain is rugged and mountainous, with some greenery visible in the lower parts of the slope. The overall scene is a high-angle view of a mountainous urban area.

Πρόταση: Να αξιοποιηθεί διδακτικά, για λόγους επιστημονικούς-θεολογικούς, αλλά και διαχείρισης του διδακτικού χρόνου, το κείμενο «Μωυσής: Ταξιδεύοντας προς τη Γη της Επαγγελίας: Η έξοδος από την Αίγυπτο (Εξ 12, 37-42)», γιατί αποτελεί ουσιαστικά μία καταγραφή προσδοκίας ταξιδιού.

3^ο – 4^ο διδακτικό δίωρο:

Θα περιληφθούν τα «Προσκυνήματα των Χριστιανών»

- 1^ο διδακτικό δίωρο: Η πρώτη ενότητα που αναφέρεται στα προσκυνήματα στην Ελλάδα (τρία συγκεκριμένα Άγιο Όρος, Μετέωρα, Παναγία Σουμελά) και ένα γενικό (Προφήτης Ηλίας – μήπως εννοείται το Μοναστήρι του προφήτη Ηλία στη Σαντορίνη;).
- 2^ο διδακτικό δίωρο: Οι προορισμοί Ρωμαιοκαθολικών και οι Άγιοι Τόποι.
- Η ενότητα κλείνει με εργασία από όλες τις ομάδες (διάρκεια 20 λεπτά). Θέμα «Οργανώνοντας μία επίσκεψη σε ένα προορισμό, από αυτούς που διδάχτηκε η τάξη)

5^ο διδακτικό δίωρο: Προσκυνήματα θρησκειών του κόσμου

- Ιερουσαλήμ: Μια ιερή πόλη για τις τρεις αβρααμικές θρησκείες
- Μέκκα: Ιερή αποδημία των Μουσουλμάνων (χατζ-χατζής)
- Μπενάρες: Ιερό ταξίδι των Ινδοϊστών στον Γάγγη - νίψεις εξαγνισμού

